

IZHAJA VSAK DAN

Med ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamezne številke se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici. Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščici, Dornbergu itd. Zastarele številke po 5 nvd. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanjši pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačnje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in toljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnjenega naročnine, se uprava ne osira. Naročnina na nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5.20, za pol leta Kron 2.60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poroštvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti številka 20.

Polno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Jukić pred sodiščem.

(Deveti dan razprave.)

ZAGREB 7. (Izv.) V današnji razpravi sta podala oba psihijatra dr. Žirović in dr. Lang svoj izvedensko mnenje o duševnem stanju Jukićevem.

Mnenje dr. Žirovića. — Jukić odgovoren za svoj čin.

Dr. Žirović je obširno izvajal, da je Jukić abnormalen človek, jako psihopatičnega značaja, ki je tudi hereditarno obremenjen. Vendar pa ne gre pri njem za izrecno duševno bolezen in se mu na noben način ne more odrekati odgovornosti za njegov čin.

Z ozirom na ta izjavljanje je prišlo med izvedencem in braniteljem dr. Prebegom do ostre kontroverze. Dr. Prebeg je zahteval, naj izvedenec pove, ali je preiskal Jukića glede na razne duševne in telesne znake paranoje.

Izvedenec je jako ostro zavrnil to vprašanje in je označil za veksacijo, proti čemur je odločno protestiral branitelj dr. Prebeg. Končno je izvedenec le moral odgovoriti na vprašanje in priznati, da ni preiskal Jukića z ozirom na znake paranoje. Izgovarjal pa se je, da se po obstoječih principih izvrši taka preiskava le tedaj, če obstoji sum za paranojo; tega suma pa nihče ni izrekel.

Nato je izjavil branitelj dr. Prebeg, da se mu zdi čudno, kako je mogoče, da dr. Žirović, kot

voditelj stenjevske deželne bolnišnice, potemtakem deželni uradnik, ki je neposredno podložen Cuvaju, v tem procesu fungira kot izvedenec.

Njegovo danes podano izvedensko mnenje je le še bolj utrdilo tehtne pomisleke proti njemu. Končno je izjavil branitelj, da si z ozirom na podano izvedensko mnenje pridržuje ničnostno pritožbo.

Potem je čital branitelj dr. Prebeg iz knjige „Die Klinik“ obširno razpravo o preiskavi paranoikov, ki jo je spisal priznani strokovnjak prof. Mendel, ter je nato povpraševal izvedenca, če se je zanimal tudi za to, kako je Jukić živel, kaj je delal, kaka je njegova pisava, v kakem razpoloženju je bil pred atentatom, kaj je z različnimi predstavami, ki jih je imel, kakor n. pr., da je zaročen, da mu raste kost pod jezikom itd.

Izvedenec je priznal, da po vsem tem ni povpraševal.

Branitelj dr. Popović: Ali ste si dali pripovedovati od Jukića, kako je izvršil atentat?

Izvedenec: Ne! Kar stoji o tem v aktih, mi je popolnoma zadostovalo! („Oho!“ pri braniteljih).

Branitelj: Ali smatrate Jukića za simulant?

Izvedenec: Ne! Branitelj: Ali je bil Jukić tedaj, ko je izvršil atentat, pijan?

Tisti dan je sicer pil mnogo, a pijan ni

bil popolnoma. Šele pozneje, pri begu, je morda nanj deloval alkohol.

Branitelj: Ali je zdravstveno stanje Jukićevo, kakor ga omenja vojaško spričevalo, ozdravljivo?

Izvedenec: Ne! Narobe! Mogoče je, da se še poslabša.

Branitelj je stavil nato izvedencem iz dela priznanega strokovnjaka dr. Schäfferja čital celo vrsto vprašanj, ki jih ta znameniti učenjak smatra za nujno potrebna za preizkušnje duševnega stanja.

Izvedenec je moral priznati, da ni stavil Jukiću niti enega teh vprašanj.

Branitelj Prebeg: Ali se vam ne zdi znamenje moralne slabosti, da hoče kdo koga usmrtili vzlic temu, da mu je bil ta namen preprečen? Srd sam vendar ni mogel dovesti Jukića do atentata? Tudi jaz morda sovražim Cuvaja iz celega svojega srca, toda ga vendar ne mislim usmrtili?

Izvedenec: Da mora moriti, je bila Jukićeva fiksna ideja.

Branitelj: Ali ste čitali Jukićeve pesmi? Izvedenec: Ne! Prečital se eno in sem vedel dovolj, da je namreč pesniški norec, kakor jih mnogo leta po svetu.

Branitelj: Ali ne smatrate za abnormalnost, da je Jukić celemu svetu pripovedoval o atentatu?

Izvedenec: To je bila neumnost od njega.

Branitelj: Ali je tako malo vredno upoštevavanja dejstvo, da je skoraj cela rodbina Jukićeva umobolna? Ali vam ni znano, da stoji celo v formularjih zavarovalnih pogojev, da mora navesti, ali je kdo od zavarovancev rodbine duševno bolan?

Izvedenec: Tega ne vem!

Branitelj dr. Popović: Ali ste opazovali Jukića na očeh, kar je jako važno za spoznanje duševne bolezni?

Izvedenec: Ne! Nisem smatral za potrebno! („Oho!“ v publiku).

Branitelj dr. Popović: Ali smatrate Jukića za sifilitično obremenjenega?

Izvedenec: Tega nisem preiskoval.

Izvedenec je nato pojasnjeval, da Jukić ni storil svojega dejanja v pijanem stanju; pač pa je mnogo pil, da si napravi korajžo.

Branitelj dr. Popović: Vi smatrate torej, da ni izvršil atentata v popolni zmedenosti?

Izvedenec: To je izključeno!

Izvedenec je končno izjavil, da je obtoženec Neidhart, o katerem je izjavil pariški profesor Alain, da je v veliki meri psihopatičen, popolnoma zdrav in da je sugestiji pristopen ravno toliko, kakor vsak deček v njegovi starosti sploh.

Izvedenec dr. Lang.

Po opoldanskem premoru je nato podal svoje mnenje drugi psihijater-izvedenec dr. Lang. Izjavil je, da je Jukićevo duševno stanje abnormalno. Prvi pojav te abnormal-

In tako se je nadaljevalo. Občinstvo je bilo čisto očarano. Niti s prstom ni genil nihče, ko je glasovir sedaj silno gromel, sedaj pa zopet nežno drhtel in srebrno zamiral, kakor ena sama struna v večerni sapici.

Ko je Tivadar, kakor da je onemogel, prenehal in spustil glavo na prsi ter takorekoč pozabil roke na tipkah, je občinstvo začelo burno odobravati. Umetnik je vstal, s kratko kretnjo popravil lase, se vzravnil — in bil je zopet pravi pravcati korektni dandy.

Koncert je bil končan. Vse je hitelo čestitati mlademu gospodu. Najstarejše in najmlajše krasotice so se kar gnetle k njemu, da mu podajo svoje fine roke in da ga osop s hvalo in slavo. Neki star godec in član „Musikvereina“ mu je ujel obe roki in ju poljubil v oni gneči. Mladi gospodje so kar tekmovali, da se pred njim kot navdušenim Madjarom izkažejo s svojo madjarščino, ki so se je naučili v šoli, in bili so srečni, če jih je oholi gospodič počastil vsaj s kratkim nasmeškom. Stari odvetniki, komorni in tridesetniški uradniki se niso upali ali pa se niso marali prerivati k Tivadarju, pa so se priplazili k škofu in so tam na ves glas slavili mladega gospoda. Drug je drugega prekašal, kakor na dražbi in si je najblajša dušica, poslušajoč jih, mogla misliti, da vsak med njimi želi dobiti od škofa posestvo in ž njim plemstvo. Potem pa so nadaljevali sami med seboj, kako jim je znano iz popolnoma zanesljivega vira, da je mladi umetnik za časa julijskih dni v Pa-

nosti se je pokazal v dobi pubertete. Pozneje je nastopila doba miru, ki pa se je za časa vojaške službe izpremenila v veliko rahločutnost. Jukić je potem prišel v prave čase Odiseje. V tem razpoloženju je tudi izvršil atentat. Ko so ga zaprli, je bil popolnoma miren, a ko se je začela razprava, so se zopet pokazali znaki bolezni. Na Jukića je vplivala izvršitev atentata na grofa Tiszo. Jukić je namreč že na izvršitev nameravanega atentata resigniral, ko pa je izvedel o Kovaczevem činu, je obnovil svoj namen. Izprva je delal očevidno, iz altruističnih motivov, da reši domovino, pozneje pa se je pokazal egoist, za kar je dokaz, da je na trgu brezskrbno streljal na svoje zasledovalce.

Jukić je človek, ki je bil nevaren vsem, ki niso mislili in delali tako, kakor on. Njegov živčni sistem je sicer defekten, vendar pa ni niti pomisliti, da bi bil duševno bolan, kakor zahteva § 2. k. z., in je torej popolnoma odgovoren za svoj čin.

Nato je branitelj dr. Prebeg vprašal tudi dr. Langa, ali smatra za kompatibilno, da kot zdravnik v deželni službi, torej kot deželni uradnik opravlja funkcijo sodnega izvedenca. Stavil je nadalje celo vrsto podobnih vprašanj, kakor prvemu izvedencu, na katera je izvedenec odgovarjal ravno tako nepovoljno. Na vprašanje, kaj meni glede na razne čudne Jukićeve načrte o stenjevski republiki, potem o domnevi, da mu raste kost pod jezikom, itd., je odgovoril izvedenec, da so bili to Jukićevi dvotipi. Smatral tudi ni za potrebno, da bi preiskoval Jukića, ali je leletičen, in tudi ni opazoval njegovih oči.

Branitelj dr. Prebeg: Ali smatrate Jukića za simulant?

Izvedenec: Ne!

Predsednik: Ali ste si mogli ustvariti svoje mnenje na podlagi svoje prisotnosti pri glavni razpravi?

Izvedenec: Da! Toda tudi orožniki so mi mnogo pripovedovali o Jukiću. Sicer pa sem bil o Jukiću takoj na jasnem, kakor sem pogledal v sodne akte!

Izvedenec je končno poudarjal, da ni mogel biti Jukićev vpliv na soobtožence tak, kakor zatrjujejo branitelji, zlasti pa ne za soobtoženca Neidhardta. Jukić je bil smešen človek in mladi ljudje si niso dali imponirati od njega.

Nato je predsednik zaključil dokazilno postopanje in prekinil razpravo. Jutri začne državni pravdnik svoj govor.

Blamirani izvedenci.

ZAGREB 7. (Izv.) Pri današnji razpravi v Jukićevem procesu je prišlo do jako interesantnega dogodka. Že ko je branitelj dr. Popović stavil prvemu izvedencu dr. Žerovčiču vprašanje, ali je tudi opazoval Jukićeve oči in je ta odgovoril, da ne, je bilo slišati iz občinstva, kjer so bili navzoči mnogoštevilni zdravniki klice: „To je jako čudno!“

Ko pa tudi drugi izvedenec dr. Lang ni omenil v svojem mnenju, da bi bil opazoval Jukićeve oči, je vstal med občinstvom očesni zdravnik dr. Tkalič in z bese-

rizu rešil kraljevske tilerije, da jih ni množica upustošila. Mladi umetnik je šel namreč — so pripovedovali starci, da jih je slišal škof — z množico v kraljevi dvorec. Že je vsa cesarska in kraljevska oprava v prvi sobi postala žrtve besnila razjarjenega ljudstva, kar sede mladi umetnik v sosednji sobi h glasovirju in zaigra svojo madjarsko rapsodijo. Isti trenutek se je poglelo besneje tolpe — in vse je kakor začarano poslušalo mladega Oifeja. Nobena pest se ni več upala dotikati pohištva kralja Francoske in Novare.

Mlada gospa Žitkovića je, grede ravno mimo starih gospodov, ujela celo legendo. V svoji dražestni objesti in v želji, da napravi Tivadarju ljubeznjiv poklon, je pohitela k njemu, da mu takoj pove, kar je slišala. On se je medtem rešil iz največje gneče ter je, obkrožen po najiminitnejših in najlepših gospeh, stal ob vratih na altano, kjer je na pol odprl zastornice, po katerih se je razlivala s svežim zunanjim hladom zadnja dnevna svetloba. Še vedno so slavili njegovo igro, na čemer se je uljudno zahvaljeval, vendar pa tudi le hladno in malomarno, komaj odgovarjajoč kako leno besedo ali navadno salonsko frazo.

Maestro — maestro! — se je prila do njega Ženika, — Oh, — kaj sem izvedela sedaj! In vi ste molčali o vsem ali vsled ponižnosti ali pa gizdavoosti!

Kaj misli vaša milost? — se je obrnil nekoliko živahnejše k njej umetnik, ker ni mogel proti tej ljubki stvarci obdržati svoje svetske togosti.

dami: „Vprašajte ga, ali je opazoval Jukićeve oči? Brez tega opazovanja je vsaka diagnoza nemo-goča, kriva!“ hitel proti braniteljski klopi.

V dvorani je nastalo splošno razburjenje. Predsednik je komaj in komaj napravil mir ter zagrozil dr. Tkaliču, da ga bo dal odstraniti in ga je ostro pokaral.

V vseh zagrebških krogih vlada velikansko ogorčenje nad znanstveno popolnoma pogrešanim in očividno za ta slučaj posebej prirojenim mnenjem obeh psihijatrov.

BRZOJAVNE VESTI.

Češki pisatelj aretiran zaradi špijonaže.

PRAGA 7. (Izv.) Češki pisatelj Karel Drož je bil v Sibiriji aretiran kot osumljen špijonaže in je bil cel teden v zaporu. Na zahtevo vojnega ministrstva so ga sedaj izpustili.

Nemški državni kancelar.

HOHEN-TINOW 7. Državni kancelar Bethmann-Hollweg namerava dne 9. t. m. s svojo soprogo odpotovati v Bad Gastein. Senzacionalen preobrat afere posl. Kovacs.

BUDIMPEŠTA 7. Sodnijski zdravnik so izjavili, da je poslanec Julij Kovacs, ki se vsled atentata na grofa Tiszo v ogrski poslanski zbornici nahaja v preiskovalnem zaporu, storil svoje dejanje v skrajnem razburjenju, tako, da ne nosi zanj nobene odgovornosti. Preiskovalni sodnik je na to odredil, da se Kovacs izpusti iz zapore. Državno pravdnikstvo je pa rekuriralo proti temu, zahtevajoč, da se izid zdravnikov prouči. Vprašanje, se Kovacs izpusti ali ne, se odloči jutri.

Vseučilišni profesor zblaznel.

PRAGA 7. (Izv.) Profesor češke univerze dr. Emanuel Tyrš, star 46 let, je danes hipoma zblaznel in skočil iz svojega stanovanja v drugem nadstropju na ulico, kjer je obležal težko poškodovan. Ko so ga z rešilnim vozom peljali v bolnišnico, je v vozu tako začel ekscedirati, da so ga smrtno ranjenega morali zvezati z vrvmi. Par ur pozneje, ko so ga pripeljali v bolnišnico, je umrl.

Dr. Tyrš je bil najbolj znan češki učejak-jurist.

Okraden deželni poslanec.

DUNAJ 7. Bukovinski deželni poslanec Josip Blum je bil tu okraden za 70.000 K. Izprijete tekstilnega delavstva.

BRNO 7. (Izv.) Tukajšnje tekstilne tovarne so sklenile, da dne 10. t. m. izpro vse delavstvo. 16.000 delavcev bo brez kruha.

Proti masakriranju Bolgarjev v Macedoniji.

SOFIJA 7. (Izv.) Masakriranja Bolgarjev v Macedoniji se vedno ponavljajo. Danes popoldne je imel ministrski kabinet posvetovanje o političnem polčrpu. Popoldne pa se je tudi vršila seja nekaterih politikov, v kateri se je sklenilo, da se zopet ustanovi bivši macedonski komite, ki se takoj zveže z bolgarskimi četaši v Macedoniji.

— Vendar — vaš triumf v tilerijah! Prosimo vas, kaj ste tedaj igrali — kak madjarski komad je bil?

— Ah, — je odgovoril, kakor da ne daje nikakega pomena stvari, in v resnici je moral tisti trenutek bolj misliti na čarobno krasni pojav male gospe, kakor pa na tilerije.

— Igral sem naše narodne napeve, — je nadaljeval potem. — O ko bi milostive bile mogle videti navdušene Parižanov, — da, imel sem čast igrati pred Njegovim Veličanstvom kraljem, — in vse je navdušila naša madjarska glasba.

— Res? Je bila tudi nocojšnja vaša fantazija madjarska? — je vprašala baronica Libendorfova.

— Kakšna bi pa tudi mogla biti, ko sem jaz Madjar in nosim v svoji duši le odmev naša puste, šum našega bakonjskega lesa, vrisk naših ciganskih gosli — oh — celi naš madjarski svet!

— Nikdar nisem mislila, da je madjarska glasba tako krasna, — se je vmešala debela gospa hofratovka Cerovića, oblečena v staromodno zeleno kratko in ozko obleko z zelo kratkim, pod nedri prepasanim životom in ridiklom v roki.

— Pa ali tudi preprosti narod poje tako krasno? Je vprašala Žitkovića, urejajoč nekaj na svoji okusni obleki iz belega krepa z vitano široko bordinjo.

— Povem vam — vsak najbolj divji fant iz Bakonja — vsaka kmetska Mariška — ves narod ima tako krasne pesmi. Ni to tako kakor pri vas! (Pride še.)

PODLISTEK.

Osvit.

Slike iz tridesetih let.

Spisal Ksaver Šander Glaski. — Prevel A. E.

Modri frak najnovejšega kroja se je ozko privil pasu, v gornjem delu, na rokavih, na ramah in prsih pa je bil širok, nabran in je široki beli ovratnik z veliko naprsnico atlasovega telovnika in z dragoceniimi čipkami popolnoma prosto gledal iz kraka. Ozke angleške črne hlače so kazale krasoto stegen, svilena nogavica z ozkim črnim črvljenjem pa je okrivala še bolj elegantno ožino nog.

Pristopil je s fino kretljivo h glasovirju, kretljivo vredno vsakega markija iz senzer-menskih salonov prvih dni restavracije, sedel je sicer ne preveč, a vendar nekoliko hrupno in tedaj — z eno roko je segel čela in prijel s prsti v bujne lase, z drugo pa dirnil v tipke. Komaj se jih je dotaknil — in po dvorani je zadrtel eden edin diven zvok, toda zvok s sto besedami, nečrna, nežna, pol tiha glasba je zatrepala po dvorani, kjer je vse poslušalo mirno, skoraj ne da bi dihlo.

Krasna gospa v oglu je spustila pihalko na koleno, občutila solzo v očeh ter se nekoliko premečnila s stolom. Tivadar jo je pogledal postrani — in njegova fantazija je poslala burna, vihar silnih zvokov se je razlil po toplem zraku.

Izdelovalec slabih klobas se obesil.

GRACEC 7. Mesar Ludovik Ferendla, katerega so zaprli, ker je delal klobase iz pokvarjenega mesa, se je v zaporu obesil.

Mirbna pogajanja med Italijo in Turčijo.

KOLIN 7. (Kor.) Petrograjskemu dopisniku lista „Kölnische Zeitung“ potrjujejo v ruskem ministertvu zunanjih zadev, da se vrše v Curihi pogajanja med turškimi in italijanskimi diplomati, ki so bila kratek čas prekinjena, sedaj pa se zopet nadaljujejo. Pogajanja baje vodi italijanski poslanik v Petrogradu. Pobudo za zopetna pogajanja je dala baje sedaj popustljivejša Turčija.

Homatije v Turčiji.

Utiš razpustitve zbornice.

SOLUN 6. (Kor.) Ibrahim paša je dal vsem albanskim voditeljem sporočiti vest o razpustitvi zbornice, pri čemer je dostavil, da se bodo nove volitve, ki se izvedejo popolnoma nepristransko, vršile tekom treh mesecev. Oblasti se ne smejo niti najmanj vtikati v volitve.

Albanci so sprejeli to vest z nepopisnim veseljem in so začeli klicati živio sultanu.

SOLUN 7. (Kor.) Vest o razpustitvi zbornice je bila sprejeta tu od večine prebivalstva z zadovoljstvom. V mladoturških krogih pa povdarjajo, da treba sedaj napeti vse sile, da se zopet pribori izgubljena pozicija.

Poveljnik orožništva v Ohridi, ki je s 15 orožniki zapustil svoje mesto in odšel v hribe, je izdal oklic, v katerem izraža ogorčenje nad padcem zadnje vlade in spletkami, ki so izvale vojaško gibanje. Obenem pozivlja vse prišaste v solunskem in bitolskem vilajetu, da se mu priključijo in udarijo proti Carigradu, da se maščujejo nad sovražniki komiteja.

Pretrgane diplomatske zveze med Turčijo in Črno gorjo.

CETINJE 7. (Uradno) Turški poslanik je izjavil, da ni zadovoljen z odgovorom Črno goro, ter je sporočil ministru zunanjih zadev, da danes ali jutri zapusti Cetinje, ker ni dobil zahtevanega zadoščenja.

CARIGRAD 7. (K.) V vladnih krogih izjavljajo, da nima korak, storjen od turškega odposlanca na Cetinju značaj ultimatum. Odposlanec je le energično zahteval, da se kaznujejo krivci na zadnjih obmejnih bojih. Črnogorski diplomatični poslovodja je danes v tem smislu dal Turčiji zagotovilo.

V Carigradu je mir.

CARIGRAD 7. Govorice, da so bili aretirani mladoturški voditelji so neresnične. CARIGRAD 7. V mestu vlada popoln mir.

Mladoturki za svojo vlado.

DUNAJ 7. (Izv.) Iz Soluna javljajo, da hočejo v Solunu zbrani Mladoturki tamkaj etablirati svoj lastni parlament s posebnim kabinetom proti kabinetu v Carigradu.

Skoplje zavzeli Albanci.

BEROLIN 7. (Izv.) Iz Skoplja javljajo, da so mesto zavzeli vstaški Albanci.

CARIGRAD 7. Ker namerava mladoturški odbor izdati nocoj proglas, zato policija zelo strogo nadzoruje tiskarno „Tanina“ in druge sumljive tiskarne. Vojno ministertvo toži „Tanina“.

CARIGRAD 7. Nad Solunom je bilo proglašeno obsedno stanje.

Proti združništvu v Istri.

Nekoliko odgovora obrekovalcem.

Po časopisih, posebno po „Edinosti“, se preradi oglašajo nezadovoljnosti, največkrat mladi, srednje šole obiskavalci ljudje, včasih pa tudi ljudje, ki imajo postranske zasluge iz vsakovr. agentur in zastopstev z grajalnimi gromovi in nasveti. Namen je očiten: Zaupanje do zadrug naj se omake, na korist tistim, ki se to mladino nahajskali. Tukaj se napada kaka zadruga v imenu trgovcev, tam druga v imenu politike, tam tretja v imenu „težko plačujočih“. Zadruga seveda spada pa k prav lahko plačujočim, ker jej denar pada izpod oblakov.

Pridemo pač sčasoma do tega, da se vrnejo oderuhi na svet in da bodo odjemalci in izposojevalci poljubljali roke takim močem, zaupanje do zadrug in torej njih uspehe pa si narod uniči sam.

Koliko nepotrebnega se je pisalo glede zadrug na Koprščini!

Urednikom lista se seveda ne more očitati nič, ker mislijo, da služijo dobri stvari.

Pred nekoliko je tako nekdo v „Edinosti“ opozarjal, naj bi „tisti zanemarjeni svet pri mestnih vratih v Kopru“ kupili Slovenci in investirali menda milijone tam. To je bil haló mej Lahii!

Seveda se o kupčiji potem ni moglo niti misliti. Sicer pa dotični ograjeni prostor nese lastniku več, nego najboljši vrt. Stotine in stotine oslov in konj privezujejo kmetje tam na dan. Gnoja se napravlja cele vozove in dotičniki povrh obiskujejo še trgovine dotičnega gospodarja!!

Napadov na posojilnico v Kopru lani se še vse spominja. Navadno pa ose in sršeni ne grizejo lesnik, ampak najbolj s a d.

Koliko nepotrebnih člankov je bilo o Gospodarski zadrugi v Kopru! Koristili niso prav nič, pač pa se je počelo nezaupanje do zadruge, kajti „dobro blago se samo hvali“ in „lastna hvala cena mala“, so si mislili ljudje. Lahi pa so triumfirali. Pred tednom pa je bil v „Edinosti“ dopis, ki vsebuje očitno laž, da je Gospodarska zadruga propala. Ne, gospod, ki si pisal: ni še propala ter je celo dobila novega poslovodjo. Pač pa je res vse drugo, kar članek govori o nezavednosti naših.

Res je, da je izguba vsako leto precejšnja. Ali kljub temu so zadržniki bili še pripravljeni, vleči dalje in žrtvovati svoje deleže, da se poskusi še, da bi se narod spametoval in začel podpirati svoje trgovine. Dolgo pa poskušnja ne sme več trajati, ker mnogo več, nego svoje deleže, pač nihče ne bo žrtvoval! Žrtvoval za slabo stvar! Odkar smo namreč izkusili, da so zadruga pustili na cedilo (namreč pri nakupovanju, ne pa z jezikanjem pri kupci), naši uplivni možje in celo nekateri odborniki, od tedaj nam je pač jasno, da podpiramo stvar, ki ni na korist našemu narodu, ki se noče in noče osamosvojiti. Pač pa podpiramo z zadrugo dobavitelje (večinoma Lahe ali Žide, ker Slovani še marsikake stroke dobavatelev nimamo) ter uslužbenca, ki se dolgočasijo.

Vse blagomisleče, ki slišijo slučajno kake za naše zadruga škodljive govore, posebno pa v Trstu, prosimo v imenu rodoljubja, da take govore, ki so skoraj vedno laž, prijavijo Posojilnici v Kopru, ali dotični prizadeti zadrugi, da se sodnijsko prepreči tako obrekovanje. Slišale se bodo še gorostasne „historije“, ki pa bodo obelodanjene, ko izidejo naše zadruga kakor premagalke zmajev iz nastavljenih pasti, kar se zgodi sicer popolnoma gotovo, ampak opraskane in strgane obleke prihajajo vendar-le od zmaja. A—k.

Iredenta in polom v Puli.

Pula, 6. avgusta.

V soboto dne 3. t. m. ob 9. uri zvečer je koncertirala na Velikem trgu mestna godba. Ta trg je ob priliki koncertov vedno nabito poln, a večina poslušalstva se rekrutira iz vojaštva. Tako je bilo tudi gori navedenega dne. Naenkrat je bilo slišati iz množice krik: „Abbasso l' Austria, Eviva la guerra Tripolitana!“ Policija je bila seveda takoj po koncu in se je je tudi posrečilo aretirati kričarje-demonstrante. In kdo so bili to? *Trije vojaki vojne mornarice*: Bosso, Marcello, Ilich Jakob in Catolinski Albert. Policija je to trojico takoj izročila vojaški patrulji, ki jih je spravila pod ključ. To je zelo simptomatično, da je v vojnem pristanišču sploh možno kaj tacega in še celo od strani vojakov.

V ulici Kandler se nahaja neka prodajalna, nad katero je razobešena tabla z napisom in cesarskim orlom. Dotičnik je namreč zalagatelj vojne mornarice in vsled tega tudi opravičen, da je njegov nadpis opremljen s cesarskim orlom. Ta orel pa je najbrž zelo zbadal v oči puljski nadebudni mladini. Kajti pred nekaj dnevi je bila omenjena tabla sneta in vržena na tla. Policiji se je posrečilo zaslediti storilce in jih je spravila pod ključ. In kdo so ti? 18-20letni mladinci: brata Ivan in Dominik Fabretto, Stafetto, Manzin in Savorgnan. To pa še ni vse. Ko so namreč po aretaciji te „citadine“ preiskali, so našli pri njih različne letake iredentistične in anarh. tendence. Seveda so fantiče izročili sodnji na razpolago. „Giornaletto“ molči popolnoma o tem dogodku, ker dobro ve, da je to le posledica kamoristiške, torej — njegove vzgoje.

Kakor znano, se nahaja med aretiranci v občinski aferi tudi neki Privilegio. In sicer radi tega, ker je — jemal, kakor vsi drugi. Citatelj „Edinosti“ itak že pozna tega uxor-citadina. To je namreč tisti „patriot“, ki je pred leti nosil venec na krsto Oberdankove matere in se udeležil pogreba — v imenu puljske kamore in iredente. Med sodno preiskavo so pa prišli na sled novemu — patrijotičnemu činu tega moža. Ta „gospod“ je bil namreč blagajnik, ko so nabirali prispevke „Pro ginnasio italiano“ v Puli. No, kakor je prišlo na dan, je ta uxorini blagajnik dotični denar — nad 4000 kron — spravil v žep in potem čisto — pozabil na to, da bi ga moral oddati v določeno svrhu. Seveda bo moral radi tega še posebej odgovarjati pred sodnijo. Je pač taka ta družina kamore, da kar ne more razlikovati med molim in tvojim. Tudi o izidu te afere bomo seveda poročali svoj čas.

Zaveza avst. Jugosl. učiteljskih društev.

Program XXIV. glavne skupščine dne 10., 11. in 12. avgusta t. l. v Celju.

I. V soboto, dne 10. avgusta.

1. Ob 10 dopoldne seja upravnega odbora v „Narodnem domu“.

Dnevni red:

a) Poročilo o delovanju vodstva Zaveze, b) določitev poročil za delegacijo, c) poročilo o 25letnici Zaveze, d) predlogi in nasveti.

2. Ob pol 2 popoldne zborovanje delegacije v „Narodnem domu“.

Dnevni red:

a) Predsednik otvori zborovanje, b) legitimiranje delegatov in delegatkinj, c) tajnikovo poročilo o delovanju Zaveze in Zavezičnih društev, d) poročilo o Zavezičnih listih; 1. poročilo o „Učiteljskem Tovarišu“; 2. o „Popotniku“; 3. o „Zvončku“, d) blagajnikovo poročilo, e) poročilo računskih pregledovalcev za l. 1911 (§ 15. posl. reda), f) volitev treh pregledovalcev računov (§ 15. posl. reda), g) določitev letne članarine Zavezi (§ 7. lit. a Zavezičnih pravil), h) prenosna „Učiteljskega Tovariša“. — Nasvet „Brežiško-sevniškega učiteljskega društva“, i) izpredemba Zavezičnih pravil — poročevalec Engelbert Gangl, f) določitev sporeda za glavno zborovanje (§ 24. Zavezičnih pravil), k) določitev časa prihodnj. XXV. glavni skupščini Zaveze (§ 22 Zavezičnih pravil), l) poročilo o praznovanju 25letnice Zaveze, m) volitev: 1. vodstva Zaveze, 2. odbornikov (§ 11. odstavek 1. in 2. Zavezičnih pravil), n) predlogi in nasveti.

3. Ob 8 zvečer Zavezi večer v veliki dvorani „Narodnega doma“ z mičnim sporedom. Vstopnina za učiteljstvo po 1 K.

II. V nedeljo, dne 11. avgusta.

1. Ob 9 dopoldne: Glavno zborovanje v veliki dvorani „Narodnega doma“ po dnevnem redu, ki ga določi Zavezina delegacija.

2. Ob 1 popoldne banket v restavracijskih prostorih „Narodnega doma“.

III. V ponedeljek, dne 12. avgusta.

Izlet v Savinjske planine. Tura se določi po dogovoru v Celju.

Za glavno zborovanje so zglasene sledeče teme:

1. Jan Jaques Rousseau kot človek in pedagog. Poročevalec dr. Ivan Lah.

2. Naš položaj in šolstvo. Poročevalec Karel Kveder, učitelj v Št. Juriju ob J. ž.

3. Stalno nameščenje okrajnih šolskih nadzornikov. Poročevalec Melhior Rismal, učitelj v Rajhenburgu.

Vodstvo Zaveze:

Vilbald Rus, tajnik. L. Jelenc, preds.

Domače vesti.

Iz duhovske službe. Cesar je imenoval duhovnika tržaško-koperske škofije in profesorja v centralnem semenišču v Gorici dr. Josipa Antona Ujčiča za dvornega kapelana in studijskega ravnatelja na višem duhovskem zavodu pri Sv. Avgustinu na Dunaju.

Črnogorski princ v Trstu. Z drugim brzovlakom južne železnice je predskočnjem s soprogom in dvema otroci dospel iz Reke v Trst črnogorski princ Mirko in se je nastanil v Palace Excelsior Hotelu. Včeraj ob 10 dopoldne sta princ in princesinja odpovala s parnikom „Risano“ v Portorose, kjer ostaneta štiri tedne.

O to italijanstvo v Dalmaciji. — V včerajšnjem „Piccolu“ čitamo v dopisu iz Zadra, da je kralj italijanski imenoval vitezem reda Corona d'Italia „il nostro concittadino, benemerito presidente della Società italiana di beneficenza. A veste, kako se piše (po „Piccolo samem) ta predsednik italijanskega dobrodelnega društva v Zadru? Dr. Giorgio Nakic (tako stoji tudi v „Piccolu“) d'Ostjaka!! Bolj hrvaški pač ne more zveneti nobeno hrvaško ime! O to italijanstvo v Dalmaciji! In tudi drugod! Tudi v Istri in po velikem delu tudi v Trstu. Njiva je to, ki bi se čez noč spremenila v žalostno puščavo, ako bi je ne gnolila slovanska kri!

Iznajdljivost Italijanov za Lego nacionalne in njene zavode je res velika. Tako so n. pr. nedavno v korist zabavišču Lege otvorili v Trstu razstavo — otroških risarij. Prostor, kjer je stalna razstava in kjer bolj ali manj slavni umetniki razstavljajo svoje umotvore, sprejeli so najoriginalnejšo vseh razstav. Otroci od treh let naprej so razstavili svoje risarije in prvi dan je posetilo razstavo 2183 ljudi. Koliko lepega denarja samo v enem dnevu! V razstavnih prostorih je bila vedno — gneča. Na nekaterih risarijah — pisali so italijanski listi — vidi se, da so roko vodili starši ali učitelji ali starejši bratje. In takih risarij listi niso omenjali, pač pa so pisali o raznih čirih-čarah, ki spominjajo na umetnost v najstarejših časih. Tu ima malček moža, ki ga je napravil v malo črtah. Glavo štirivoglato, trup — pravokotnik, 2 črti sta pa nogi. Največ otrok je risalo svojo mamico ali očeta seveda na omenjeni način, potem živali, katerim ne bi vedeli imena, če bi ga ne bil zapisal risar poleg svojega umotvora. Risali so hiše, svoje sobe, večji 11- do 12-letni prizore iz povesti. Ideja je res lepa, meni se zdi naravnost ženjalna, posebno zato, ker se za razstavo zanimajo otroci, njih starši, znanci in tudi drugi iz radovednosti in vsi ti znašajo za Lego lepih denarcev.

Tudi zabavišča, takozvani rekreatoriji, so važne postojanke v italijanske namene in ako bi ne služili v raznarodovanje, bili bi najčlovekoljubnejše naprave. Ko pridejo otroci iz šole domov — dom je tesen: kuhinja, soba — to je vse; ali še toliko nima vsak delavec in otrok mora na cesto, kjer se nauči najgrših in najumazanejših besed in kletvic, kjer je v nadlego vsej okolici in mimohodcem (pasantom). Iz šole gre sedaj v rekreatorij, kjer dobiva najrazličnejših iger: gugalnico, igro s krogli, uči se telovadbe, petja in godbe. Vsak rekreatorij ima tudi svojo godbo na pihala in mandoline. Tu so predavanja, otroške igre, razne veselice in tudi čitalnica. Mi Slovenci nimamo vsega tega. Ali pride kdaj čas tudi za naše otroke? Mária B. v „Slov. Braniku“.

Ponovno opozarjamo vse one, ki se mislijo udeležiti zabave na morju, ki jo priredita pevsko društvo „Adrija“ in odsek „Tržaškega Sokola“ v Barkovljah v soboto 10. avgusta 1912, da to naznanijo gorlomenjenima društvoma do petka zvečer pisмено ali ustmeno, da se bo moglo razpolagati z ladijami.

Zabava bo res imenitna: petje, godba, umetni ognji, pa kar bo še najlepše: buffet v posebni ladji. — Ladje odrinejo iz barkovljanskega pristanišča točno ob 8.30 zvečer ter se bodo pomikale ob barkovljanskem obrežju.

V slučaju slabega vremena se zabava prenese na nedeljo dne 11. avgusta 1912 ob 7.30 zvečer z istim vsposedom.

Osobje pri sodnijah in državnih pravdnijah. Pravosodno ministertvo je, kakor vsako leto, objavilo sedaj, imenik osobja, sistemiziranega pri sodnijah in državnih pravdnijah po statusu 1. januvarija 1912.

Najviše sodišče in generalna prokuratura sta imela: 1. prvega predsednika, 1. drugega predsednika, 7. senatnih predsednikov, 65. dvornikov svetnikov, 9. dvornih tajnikov, 5. svetniških tajnikov, 1. generalnega prokuratorja, 5. generalnih odvetnikov, 1. višega ravnatelja pomožnih uradov, 2. ravnatelja pomožnih uradov, 9. adjunktov na omenjenih uradih, 8. kancelijskih oficijalov, 8. kancelistov in 28. uradnih slug.

Pri višem deželnem sodišču in višem državnem pravdnijstvu v Trstu je bilo sistemizirano sledeče osobje: 1. predsednik in 1. podpredsednik, 7. višesodnih svetnikov, 2. okrajna sodnika in 2. sodnika, 40. avskultantov, 1. dvorni svetnik in viši državni pravdnik, 1. pisarniški ravnatelj in 1. viši kancelijski oficijal, 3. kancelijski uradniki 10. in 11. čin. razreda, 1. računski svetnik, 2. računska revidentia in 2. računska oficijala, 1. računski asistent, 3. računski praktikanti in 7. uradnih slug.

Seja mestnega sveta se sinoči ni mogla vršiti. Seja je bila namreč napovedana, za 7. uro, ob 7. in pol pa je bilo navzočih šele 48 poslancev (potrebna je namreč bila dvetretjinska večina, t. j. 54 svetovalcev). Zato so socialno-demokratski zastopniki točno ob 7. in pol izjavili županu, da se odstranijo (Soc. demokrati nameravajo namreč boje obstruirati predlogo za novi tržaški vodovod iz reke Tlmavo.)

Prihodnja seja se vrši v petek, 9. t. m. ob 7. uri zvečer.

Slovanski krčmarji pozor! K tej sicer popolnoma lahko razumljivi vesti v naši pondeljski številki pripominjamo, da bo izključeno vsako napačno umevanje, da v vesti omenjena „oba nadzornika krčmarske zadruga, ki pobirata pri krčmarjih denar za pokritje stroškov zadnje volilne borbe“, nista v oni vesti imenovana gg. F. Ivanišević in Suban, niti nadzornika naše „Prve primorske gostilničarske zadruga, temveč nadzornika (kontrolorja) „gostilničarske zadruga (konsorcija)“.

Matica Slovenska je razposlala nastopno okrožnico: „Matica Slovenska“ je sklenila, v svojem „Letopisu“ za 1912. leto priobčiti inserate slovenskih in slovanskih tvrdk. „Letopis“ se tiska v 4500 izvodih in pride v roke najimovitejšim in najinteligentnejšim krogom našega naroda.

Če izvzamljemo koledar „Družbe Sv. Mohorja“, se po številu eksmparjev nobena slovenska publikacija ne more meriti z našim „Letopisom“.

Uljudno Vas vabimo, da inserirate, ter pričakujemo čim preje cenjenega odgovora.

Cena za celo inserirano stran „Letopisa“ znaša 60 K, za polovico strani 30 K in za četrtino sorazmerno. „Matica Slovenska“ v Ljubljani.

Čebelarstvo društvo za Spodnje-Štajersko opozarja trgovce in obrtnike na imenik, ki ga izda ob priliki čebelarstvo razstave v Celju od 15.—20. septembra 1912, in jih pozivlja, da se oglašijo z inserati. Naznanila do 25. 8. 1912 pri sodniku A. Zdoškcu na Laškem.

Parnik „Atlanta“ Austro-Americane odpluje danes mesto ob 9. še le ob 10. opoldne iz svobodne luke, hangar št. 3 v R. o. di Janeiro, Santos, Montevideo in Buenos-Aires.

POZOR!! Vsi zavedni Slovenci in Slovenke kupujejo samo pri narodni trgovki **Križmančič & Breščak, Trst, ulica Nuova 37.**

„Viribus unitis“, prvi avstrijski dritnot, napravi v nedeljo dne 11. t. m. svojo prvo celodnevno poskušnjo. Ladja se ne povrne več v ladjedelnico Sv. Marka, ampak ostane zunaj ob boji, kjer počaka na odhod v Pulo, ki bo v torek. Računajo, da ima ladja 23 morskih milj brzine na uro, torej 3 milje več nego je določeno po pogodbi.

Glavni nabor v Trstu se bo vršil za nabornike, ki so rojeni v letih 1891., 1890 in 1889. ter so pristojni v tržaško občino, v dneh 12., 13., 14., 16., 17., 19. in 20., za tujce pa 21. in 22. avgusta t. l. od 8 zjutraj dalje in sicer v mornariški vojašnici v ulici SS. Martiri št. 20 po sledečem redu:

Za Tržačane: dne 12. od št. 1 do 353; dne 13. od 354 do 718; dne 14. od št. 719 do 1103, dne 16. od št. 1103 I. starostnega razreda, 438 II. starostnega razreda, dne 17. od št. 439—911 II. starostnega razreda, dne 19. od 912 II. razreda, 430 III. starostnega razreda in 20. avgusta od št. 431—1181 III. starostnega razreda.

Za nabornike tujce dne 21. in 22. avg. Naborniki, ki bi do 12. avgusta ne prejeli pozivnice, morajo priti ponjo v vojaški odelek v urad c. kr. namestn. svet. ulica Caserma 7. I. vrata št. 1.

Razpisani štipendiji. Početkom šolskega leta 1912—1913 se podelijo štipendije: iz ustanove Andreja Kovačič v znesku 352 K ubogemu dijaku, kat. vere pristojnemu v tržaško občino, ki obiskuje navadno sekcijo tukajšnje c. kr. trgovinske in pomorske akademije in štiri štipendije iz ustanove „Ananias“ po 400 K za dijake c. kr. gimnazije v Trstu. — V prvi vrsti imajo pravico armensko-katoliški mladenci, potem ubožni katoliški dijaki rojeni v tržaški občini.

Za otroški vrtec pri Sv. Jakobu. Ker se dne 21. julija ni vršila veselica na korist bodočega otroškega vrtca pri Sv. Jakobu, priredi v nedeljo, dne 18. avgusta t. l. delavsko konsumno društvo „Jadran“ s sodelovanjem društev „Ilirija“ in „Citadina“ ter godbe NDO veselico s petjem, šaljivo tombolo in plesom. Toliko naznanje drugim bratskim društvom.

Našla se je knjižica okrajne bolniške blagajne št. 2428 za l. 1912, glaseča se na ime Widmer Ignac. Lastnik jo dobi v našem uredništvu.

Ustanovni sestanek nove konsumne gostilne pri Sv. Andreju se vrši jutri, v petek, ob 8 zvečer v gostilni „Adria“ na p. Giuseppina, ker je bil za zadnji sestanek glavni referent nepričakovano zadržan. Vpisani člani in tudi drugi, ki imajo veselje in volje za ustanovitev nove gostilne, naj se udeležijo sestanka polnočevitveno.

Priljubljeni odbor.

Tržaška mala kronika.

Trst, 7. avgusta 1912.

Izgnani regnikoli. Vnovič so bili izgnani od tukajšnjega policijskega ravateljstva in odvedeni do meje sledeči regnikoli: Tolasso Giuseppe iz Vivara, roj. 1880, težak, obsojen od tukajšnjega deželnega sodišča na 3 mesece težke ječe radi javnega nasilstva in žaljenja policijskih organov, vrhutega je bil večkrat obsojen od tukajšnjega okr. sodišča radi tatvine. Bival je v ul. Scoglio št. 120. — Malluta Attilio, iz Pondenona, roj. 1881, trgovec v ul. Acquedotto št. 81 je bil aretiran radi goljufije in krade, obsojen je bil od tukajšnjega deželnega sodišča na tri mesece ječe. — Galeone Tomaso, iz Taranta, težak, roj. 1889, stan. v ul. Scuole israelitiche št. 2, je bil indultiran na slabem glasu, a potem je bil od tukajšnjega dež. sodišča obsojen radi posilstva na štiri mesece težke ječe. — Mazzilli Ida, iz Conegliana, roj. 1892, služkinja, stan. v ul. Valdirivo, št. 30, je bila aretirana 5. julija t. l. in obsojena od lokalnega c. kr. okr. sodišča na pet dni zapore. — Borghese Pacifico, iz Montereale v pokr. videmski, roj. 1850, težak, že kaznovan od policije in potem radi tatvine.

Okradena podoba Matere božje. — Danes med 12 in 1 popoldne so neznani lopovi odnesli vse dragulje s podobe Matere božje v župni cerkvi Sv. Jakoba. Škoda je precejšnja. — O lopovih ni nikakoga sledu.

Morski pes v miljskem zalivu — Poveljnik parnika „Egle“ Tehničnega zavoda je videl včeraj zjutraj okoli 8 v miljskem zalivu morskoga psa, dolgega okoli 4 metre. O tem so bila obveščena vsa kopališča.

Pretep na javni ulici. Včeraj pop. sta se v ul. Sv. Jakoba stopla težaka Romeo Carletto, star 28 let, stanujoč v ulici

Chianchiara in Fran Galli, star 25 let, stanujoč v ul. Tor Cucherna št. 4. Pretep je privabil mnogo radovednežev. Oba pretepača sta morala v zapor.

Ukraden čoln. Pred 8 dnevi je bil Tomažu Belaniču ukraden čoln, ki je bil privezan v velikem kanalu. Včeraj popoldne je Belanič videl v kanalu človeka, ki je veslal v njegovem čolnu in ga je dal takoj aretirati. Temu poštnjakoviču je ime Konrad Kralljč, je star 16 let, doma iz Trsta in stanuje v ul. Economio št. 5.

Bi hotela zastoj jesti in piti. Gosp. Karol Ugranic, stan. v ul. Sapone 5 je sinoči ovadil policiji svojega podnajemnika Fr. Šusteršiča, ki mu je ostal dolžan za stanovanje in hrano 28 K, a je izginil brez sledu. — V krčmi v ul. Sv. Nikolaja št. 5 je bil pa sinoči aretiran čevljar Edvard J., ki se je dobro najel in napil, ko je bilo treba plačati je pa izjavil, da nima vinarja v žepu.

Aretiran dizenter. Sinoči je bil aretiran Ivan Kekič iz Malega Lošinja, katerega rodbina biva v Trstu, ker je pred nekoliko časa dezertiral od svojega polka št. 22 (iz Šibenika).

Okraden natak. Alojz Podboj je včeraj dospel iz Zagreba in malo ur potem mu je bila v ul. Stazione ukradena novčarka, v kateri je bilo 80 K. Ubogi natak, ki je ostal popolnoma brez denarja, ni mogel drugo nego prijaviti tatvino policiji.

Loterijske številke, izžrebane dne 7. avgusta:

Brno	43	19	8	21	46
Inomost	29	84	75	51	79

Koledar in vreme. — Danes: Cirjak in dr. muč. — Jutri: Lavrencij Brund.sp.

Temperatura včeraj ob 12 popoldne + 27° C°.

Vreme včeraj: deževno.

Vremenska napoved za Primorsko: Večinoma motno. Deževno. Temperatura malo spremenjena. Vztočni vetrovi.

Nar. del. organizacija.

— Slovensko delavstvo v Trstu! Tovariši v Škedenju prirede pod okriljem „Narodne delavske organizacije“ v nedeljo dne 11. avgusta t. l. veliko ljudsko veselico, ki prične ob 4. popoldne. Podpisana centrala „Narodne delavske organizacije“ v Trstu priredi ta dan (11. avgusta) izlet v Škedenj. Z ozirom na to vas pozivljamo, da se udeležite te veselice v čim večjem številu. Iz Trsta odkorakamo skupno z godbo in društveno zastavo. Zbirališče ob 3 popol. pred kons. društvom „Jadran“ pri Sv. Jakobu. — Tovariši, izpolnite svojo dolžnost.

CENTRALNI ODBOR

„Nar. delav. org.“ v Trstu.

— Združene skupine „Narodne delav. organizacije“ v Škedenju prirede v nedeljo dne 11. avgusta t. l. veliko ljudsko veselico na velikem vrtu gostilne „pri Šmecu“ v Škedenju. Spored: Ob 4. popol. sprejem Tržačanov. Nato prične veselica z godbo, petjem in plesom. Ples traja do polnoči. Med plesom posluje šaljiva pošta in srečelov. Na sporedu so tudi govori. Vstopnina k veselici 40 vin; ples 10 vin.

Tržačani! Škedenjci! Z ozirom nato, da prirede veselico slovenski delavci v Škedenju, ki se nahajajo v težkem boju za obstanek, se nadejamo obilne udeležbe.

— Zidarska skupina NDN. Jutri v petek ob 8 zvečer odborova seja v društvenih prostorih, v ulici Sv. Frančiška 2.

Poslano*)

V torkovih št. ljubljanskega „Slovenca“ in „Zarje“, se mi očitja, da sem podpisani na shodu „Narodno socijalne zveze“ v Ljubljani, napadel v svojem govoru gospoda Adolfa Ribnikarja, češ, naj ne dela razdora v liberalni stranki. Napram gospodu Ribnikarju se mi ni potreba opravičevati, ker je bil sam navzoč in mu je znano, da njegovega imena niti imenoval nisem. Pač pa sem omenil v svojem govoru, da toliko črni, kakor rdeči internacionalci zastoj sline cede po tržaški „temni točki“, kar sta morala oba poročevalca imenovanih ljubljanskih dnevnikov preslišati.

Sicer sem pa popolnoma zadovoljen, da sem vendar enkrat na lastna ušesa slišal, kako ljubljanski socijalisti nastopajo na javnih shodih. Ker gospoda Kocmurja nisem do zadnjega ponedeljka poznal osebno, sem mislil do polovice njegovega govora, da poslušam govornika S. L. S.

Edino bi me še zanimalo izvedeti, ali je „Zarja“ rep „Slovenca“, ali pa narobe.

Ivan Jaklič.

Trst, dne 7. avgusta 1912.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko, kolikor mu zakon veleja.

Tvrdba D. ARNSTEIN

UL. S. SEBASTIANO 7.

(„All' Alpinista“)

UL. S. SEBASTIANO 7.

prodaja, da si olajša

skorajšnjo preselitev na borzni trg št. 3 po zelo znižanih cenah

predmete za potovanje

kovčge male in velike, torbice, listnice itd.

Serijska novost: Torbice v obliki listnice

JOSIP STANTIČ, Trst, Piazza Rosario

odlikovan z zlato kolajno in križem na svetovni razstavi v Rimu

ZALAGATELJ ČEVLEJEV c. kr. finančne straže za Trst, Koper in Pulo, c. kr. varnostne straže za Trst, okolico, Pulo in Gorico, skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in drugih skladišč.

Priporoča cenjenemu občinstvu

svojo veliko in dobro poznano tovarno in trgovino čevljev za moške, ženske in otroke.

Poštni paket 3 kg netto

Malinovega: sirupa

pristnega, naravnega pošilja franko po vsej monarhiji

G. PICCOLI

lekarnar v Ljubljani

proti povzetju K 5'60.

Pošilja se tudi v sodčih in steriliziranih steklenicah.

Bogomil Pino

== urar in zlatar ==

Trst, ulica Vincenzo Bellini št. 13

nasproti cerkvi sv. Antona novoga

Bogat izbor ur vsake vrste, kakor tudi uhano, prstanov s dijamanti in brez dijamantov, ženske verižice, zlate in srebrne na moške. vse po konkurenčnih cenah

NUOVO Hotel Provinciale

(Novi deželni hotel)

Trst, largo Santorio 4 (Farneto).

40 sob, električna luč, ves komfort, stroga snaznost. — Cene zmerne.

ALOJZIJ SKERL.

Zaloga mineralnih vod vsake vrste

ANGELO DEVETAK - TRST

ulica Acquedotto št. 18. Telefon 14-48

ZALOGA:

Kalsdorf, Radein

Rogatec Ltd.

Velikanska zaloga pohištva in tapecarij

:: Paolo Gastwirth ::

TRST, ul. Stadlon št. 6 - Telefon 22-85 (hiša gledališča Penice)

Najbolj ugoden vir za nakupovanje bodisi glede cen, kakor tudi kakovosti. Kolosalni izbor.

Brezuspešno ga pode,

„Jelena“ varuha Schichtovih mil.

Ker 30 let obstoji in tako ponosno napreduje, mora biti dobro.

— Skupina uslužbencev c. kr. glavnih skladišč vabi vse člane in nečlane na društveni shod, ki se bo vršil v nedeljo dne 11. t. m., ob 9. dopoldne v prostorih NDO v ulici Sv. Frančiška št. 2. Dnevni red:

1) Razmere v prosti luki, 2) Kakšno stališče naj zavzamemo napram ustanovitvi V. S. Z., 3) Slučajnosti. Tovariši! Iz dnevnega reda je razvidno, da je predmet, o katerem se bo na shodu razpravljalo, velike važnosti. Nadejamo se radi tega, a med svojimi tovariši pridno agitirate, da bo udeležba velika.

— Tesarskim pomočnikom naznanjamo, da se shod ne bo vršil ta teden, kakor dogovorjeno, temveč se je moral radi raznih zaprek prenesti na prihodnji teden.

— Strokovno tajništvo NDO. Na zadnjem shodu skupine tehničnega zavoda izvoljena deputacija naj blagovoli nemudoma sporočiti strokovnemu tajništvu rezultat pogajanj.

— Skupina NDO „Plavži“ v Šklednju sklicuje za soboto dne 10. avgusta t. l. ob 7 zvečer javen shod v prostorih „Gospodarskega društva“ v Šklednju. V ške-dnjskih plavžih se gode v zadnjem času neznozne stvari. Zato je potrebno, da pridete delavci plavžev vsi na ta važen shod, da ukrenemo potrebno. Agitirajte pridno! Upamo, da ne bo izostal nihče.

Vesti iz Goriške.

Zaprta radi goljufije. Policija je na ukaz državnega pravništvu aretirala trgovca Arturja Avanzinija, ker se je baje o priliki konkurza svoje trgovine posluževal nedovoljenih sredstev.

Bilanca Furlanskega konvikta izkazuje K 3535, s katerimi podpira naš magistrat to inštitucijo za revne in premožne dijake iz Furlanije. Upamo, da se to korito in slična druga osuše, — recimo, da se ne zmotimo: v enem desetletju. V izgled in svarilo naj služi goriškim Slovincem vsakoletna podpora K 5000, ki jo daruje temu zavodu goriška podružnica „Lege Nazionale“.

V Ajdovščini priredi znani goriški tenorist to soboto ob 8.30 zvečer in to medeljo ob 5. popoldne koncert z izbranim sporedom.

Mladi umetnik se izpopolnjuje z odličnimi uspehi na dunajski glasbeni akademiji, njegovi profesorji so postali radi izrednih zmožnosti nanj sila pozorni. Očarljiv glas ter umetniška interpretacija mu je pridobila pri vsakem nastopu novih občudovalcev celo v mrzli tujini in vse polno kompetentnih priznanj.

V našem trgu še ni bilo prireditve take umetniške vrednosti; sprejmemo ga navdušeno, kakor so ga Slovani na Dunaju in rojaki v Gorici.

Njegovi dunajski kolegi iz Trsta žele, da bi nastopil koncem počitnic tudi pri njih; čestitati je treba vsakemu, ki uživa njegovo umetnost.

Prvačina. Kdor se želi imenitno zabavati zunaj mesta, naj ne zamudi priti v nedeljo, dne 11. t. m. v Prvačino, kjer se bo nudilo vsakomur lepega užitka in smeha, kar se bo dalo. Vsakdo, ki ljubi svež zrak ter se ga hoče naučiti v veselju družbi pri lepi zabavi, naj se potruži v nedeljo v Prvačino, kjer se uprizori v krasni Sokolovi dvorani trojejska burka „Charlesjeva tetka“. Prijatelj plesa se tudi ustreže s plesom po končani igri. Torej v nedeljo v Prvačino k veselici, ki se prične točno ob 4. popoldne.

Iz Komna. Tombola, ki se je vršila v nedeljo, je bila pristna slika navdušenega naroda za družbo sv. Cirila in Metoda. Bil je krasen dan in naval naroda s Krasa in celo iz oddaljenih vipavskih krajev je bil impozanten. Toliko ljudi nismo videli zbranih v Komnu že več let. Krčme so bile vse tako natlačene gostov, da so krčmarji komaj zadoščali svojim dolžnostim. Pred tombolo in po tomboli je dobro svirala proseška godba. — Cinkvino 100 K je dobilo neko dekle iz Tubel pri Volčjemgradu, tombola pa 86letni Radeckijev veteran Kovačič iz Jablanca pri Komnu. Oba sta bila potrebna. Po tomboli je bil ples na dvorišču gostilne Kovačičeve nasproti sodišču, ki je trajal ob veselim razpoloženju do polnoči.

Vsega dohodka je preko tisoč kron. Po odbitku stroškov ostane lepa svota za družbo sv. Cirila in Metoda. Svoječasnno — ko bodo računi zaključeni — bomo poročali o definitivnem rezultatu. S tem je naš narod dokazal, kako vnet je za družbo sv. Cirila in Metoda polčivši „lep dar — domu na altar“. Hvala vsem, ki so k temu pripomogli! — Drugim občinam pa kličemo: posnemajte!

Poskušen samomor. Marija Peček, učiteljica na Rakeku, je prišla na počitnice k starišem, ki bivalo v Gorici na tekališču Franca Jožefa št. 27. Tekom dveh tednov svojega bivanja s stariši se je večkrat pritoževala, da jo radi nevrastenije silo boli glava. Včeraj se je koj po kosilu zaprla in je koj na to skočila iz družnega nadstropja na cesto. Zlomila si je pri padcu noge, pobila se po vsem životu in si je najbrže tudi pretresla možgane. Vzlic tem poškodbam njeno stanje ni obupno in zdravniki upajo, da okreva.

Posledice alkohola. V nedeljski noči so razsajali nekateri vaški mladeniči po Dornbergu na tak način, da so se vaščani zgražali. Voznik Andrej Saksida je opo-

zarjal nemirneže, naj ne kratijo njemu in vsej vasi potrebnega spanja. Ali razgrajalci so ga povabili, naj se pride pomeniti z njimi na cesto. Meni nič tebi nič je Saksida res odprl hišna vrata, ali komaj je napravil korak, ga je zadel debel kamen v čelo, da se je ves krvav zgrudil na tla. Kamen, zalučan od mladeniča Antona Kavčiča, mu je vsekaj 6 cm dolgo rano na čelu. V nevarnem stanju so ga prenesli k usmiljenim bratom.

Modrasov pik. V petek je pičil modras 12letnega Jožefa Ferletiča iz Mirna, ali stariši se niso mnogo brigali za kačin pik; šele, ko je rana zatekala in postala že črna, so ga po dveh pripeljali v mesto k zdravniku dr. Morpurgo. Zdravnik je koj opazil, v kakem obupnem položaju se nahaja deček in mu je vcepil seruma proti kačnemu strupu. Navzlic prigrvarjanju zdravnika, naj se ga spravi v bolnišnico, so ga stariši odpeljali domov.

Izpustili so iz tukajšnjih preiskovalnih zaporov Pavla in Teodorja Faganela iz Mirna, tako, da se sedaj vsa družina Faganel nahaja zopet na svobodi.

Komen. V 216. št. „Edinosti“ z dne 4. t. m. popravlja g. Resnicoljub imena nekaterih kandidatov za častno občinsko občanstvo.

Baš tako omenja g. „Resnicoljub“ neke „netočnosti“ glede starešinstva, ki se je odstranilo iz sejne dvorane pri županovem predlogu kandidatov za častno obč. občanstvo. — Hvala mu na popravilu, odnosno pojasnilu! — Izjavljam pa, da sem bil jaz glede obeh označenih poročil — mistificiran in sem pisal tako, kakor me je informiral nekdo, ki je bil na seji prisoten. Premenjena imena par kandidatov pa še ne spreminja položaja; da se je pa vse starešinstvo odstranilo iz sobane ob županovem predlogu častnih občinskih občanov, to je še pomembnejše, ker znači, da — sta obe stranki ogorčeni. In to nam je v zadoščenje. Toliko v pojasnilo. Pravicoljub.

Razpisana služba. Na državni realni v Gorici je razpisano mesto definitivnega telovadnega učitelja.

Vesti iz Istre.

Pevsko društvo „Lilija“ na Beki pri Klancu priredi svojo veselico na prostornem dvorišču g. Ivana Sancina v nedeljo dne 11. t. m. Iz prilaznosti sodeluje oddelček pevskega društva „Venec“ iz Kozine. Na sporedu je petje, godba, predavanje o izobrazbi in nje sredstvih (predaval bo g. Vinko Rapotec iz Kozine), dražba raznih predmetov, šaljivi prizor „Kmet in fotograf“. Po končani veselici ples, ki bo trajal pozno v noč. Začetek veselice točno ob 4. pop. Vstopnina k veselici 40 vin., k plesu moški 1 K, ženske 50 vin. Svirala bo narodna „Vodnikova“ godba iz Dolline.

Ker je društvo mlado mu bo le s tem, ako mu veselica dobro vspe, mogoče se razvijati in biti v ponos.

Ne zamudite torej prilike obiskati te naše narodne vasice, ki šteje komaj okoli 30 števil, pa lahko rečemo, da je malo tako majhnih vasi, kjer bi mladina toliko žrtvovala za ustanovitev prepotrebne družstva, posebno v sedanjih časih, ko nas tlačijo na vseh straneh in bi hoteli uničiti vse kar narodno čuti. Zato v nedeljo na Beko. Za dobro in točno postrežbo bo skrbel g. Kosmač, po domače Rucel, gostilničar iz Boršta. V slučaju slabega vremena se bode vršila veselica v nedeljo dne 18. avgusta.

Če je res, da se dobro blago samo hvali — je pa na drugi strani tudi res, da je na dobro blago treba opozoriti tudi tiste, ki ga še ne poznajo. Tistim, ki še ne vedo, kateri kavni pridelatek je najboljši, povemo, da je to Kolinska kavna primes. Naj jo pozkusijo, pa se bodo takoj o tem prepričali. Mi smo trdno uverjeni, da jim bo kava, kateri je pridelana Kolinska kavna primes, najbolj ugalala, kajti ona ima najzibornejši okus, najprijetnejši vonj in najlepšo barvo — torej vse lastnosti, ki jih mora imeti dobra kava, v največji meri. Pozkusite torej in prepričajte se, da imamo prav. Sicer vam pa to potrdi tudi vsaka gospodinja, ki Kolinsko cikorijo rabi.

Skladišče žagovine (Segadure) za ribanje posipanje po mokroti, snaženje javnih lokalov itd. ima edino AUGUST KOMPARA, Trst, ul. Fonderia št. 5. Prodaje se na drobno in debelo. Postrežba na dom.

Salumeria - Buffet
Trst, via Carlo Ghega št. 8.

Vsakovrstno prekajeno meso, kuhano in surovo. Izvrstno vino, črno in belo. Prvovrstno pivo.

Priporoča se za obilen obisk
JAKOB VOLPIN.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 stot. besedo. Mastno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina znaša 40 stot. Plača se takoj inšer. oddelku.

Mladenič 28 let star, s srednješolsko izobrazbo, v boljši državni službi — 1800 kron letne plače, soliden, neomadeževane preteklosti, se želi seznaniti potom korespondence v svrhu ženitve z inteligentno, marljivo gospodično iz boljše družine, 16 do 20 let staro, lepe zunanosti in čiste preteklosti, z gospodinjsko ali primerno izobrazbo, s pohištvom in nekoliko denarja. — Le resne ponudbe pod št. ro: „Fortuna 2502“ postestante glavna pošta Pula. 1650

Meblovana soba se takoj odda. Ul. Farneto št. 43, vrata 29. 1649

Soba meblavana se odda v ulici Commerciali št. 14, II. nadst., vrata 4. 1648

Knjigoveznica ANTON REPENŠEK je edina slovenska knjigoveznica v Trstu, ulica Cecilia št. 9. — Izdeluje vse knjigoveške priprave in fina dela točno in po konkurenčnih cenah. 1716

Niževavstrijska deželna življenska zavarovalnica v Trstu, ulica Barriera vecchia 14, II. sprejme sposobne zavarovalne agente v Trstu in na deželi. 1644

Morana, pripoznano sredstvo za uničenje steno. Zaloge: ulica Stadion št. 10. Naročila: Ferriera Trst 37, - Skrinjar. 405

Kontorist se sprejme za parno žago. Ponudbe na Josipa Medica, St. Peter na Kranjskem. 1641

Pekarna
v ul. Giulia št. 92.
Vsak dan 3 krat svež kruh s prodajo — jestvin in kolonijalnega blaga. — Priporoča se slavnemu občinstvu v Trstu in okolici.

Trgovina kuhinjskih potrebščin
Trst, ul. Commerciali 3.

Velik izbor kuhinjske in sploh hišne priprave, porcelane in steklovine, luči in lesenih priprav. Cene zmerne. Priporoča se za obilen obisk.

Vek. Petrovčič
čevljarski mojster
Trst, ul. Barr. vecchia 40.

Zaloga izdelanih domačih čevljev. Sprejemajo se naročila po meri.

Restavracija Ražem
Sp. Skofije

priporoča nedeljskim izletnikom svoja izvrstna namizna vina in razne butiljke. — Dobra domača postrežba. — Oddaja sob za letoviščarje. Cene povsem zmerne.

Aristide Gualco - Trst
via S. Servolo 2. — Telefon 329, Rom. VI.

Odlikovana tovarna (z zlato svetinjo) cevi in cementnih plošč, teracov in umetnega kamna. Sprejema vsakovrstno delo v cementu. Cene zmerne, delo točno.

Prva jugoslovanska tovarna glasovirjev Anton Pečar
Trst — via Fornace št. 8 — Trst.

Izdeluje, popravlja, uglašuje, menjuje glasovirje, pijanine itd. Delo točno. Cene nizke.

Novo pogrebno podjetje, Trst
(vogal Piazza Goldoni) - CORSO 47 - (vogal Piazza Goldoni)

Zaloga vozov in drugih priprav v lastnih prostorih Via della Tesi št. 31. - TELEFON 31. 14-02. Tu se sprejemajo nočna naročila.

Podjetje razpolaga z 18-timi krasnimi vozovi za mrtvaške sprevoje ter lahko postreže z najfinjšo opremo, kakor tudi s čisto navadno.

V svoji trgovini na Corsu ima veliko izbero vencev iz umetnih cvetic, biserov, porcelana in kovine ter izdeluje vence tudi iz svežih cvetic. — Vsakovrstne krste, kovinaste in lesene, obleke, čevlje in druge potrebščine za mrtve in sprevoje, voščene sveče iz lastne tovarne itd. vse po nizkih konkurenčnih cenah.

V podružnicah in sastopih na Opčinah pri g. Mirzaku, v Nabrežini pri g. Viteru, pri Orehu (Nogere) pri g. Jamleku se dobi vse za pogrebe potrebno blago. HENRIK STIBELJ deželni in upravitelj podjetja.

ZALOGA
ovsa in sena
beneških in ogrskih otrobov, alame, turščice, drobnih otrobov.
SPECIJALITETA:
oves za seme, priprave za kleva itd.
Blago prve vrste. Zelo ugodne cene.
Giosué Crucchiatti
via Giulia 33. — Telefon 313 X/IV.

Nova pekarna in sladničarna v Trstu

A. JERIČ - Trst
ul. Commerciali 328 (Pendice di Scorcola)

Priporoča cenj. občinstvu svojo novo pekarno in sladničarno. Dobi se večkrat na dan svež kruh in sladčice. Prepečenci in konfekture. — Likerji in raznovrstno vino v steklenicah.

V novem bazarju
v ul. Belvedere št. 7
se dobi blago po absolutno konkurenčnih cenah. — Posebno železne kuhinjske posode, porcelan in steklo kakor tudi velika zaloga igračk. Za obilen obisk se priporoča
EMILIA NOVELLI.

S 1. avgustom se je otvorila delavnica tapecerij
v Trstu, ulica Belvedere 39

z bogato zalogo damasiranega blaga po zmernih cenah. Prevzame se vsako delo za dekoracije itd. Sprejema naročbe za deželo. — Priporoča se
MARIJ NOVELLI.

GOSTILNA N. D. O.
v Trstu, ulica Carradori št. 18

ki jo sedaj vodi g. HINKO KOSIČ, se dobi vedno sveže pivo, prve vrste vino - teran, gorka in mrzla jedila ob vsakem času. Na razpolago več sob za prenočišče po nizkih cenah. — Priporoča se za obilen obisk.

Zaloga obuvala
in lastna delavnica

PAVEL VISINTINI
Trst, ul. Giosue Carducci 31.

Velika izbira moških in ženskih čevljev. — Po-prave se izvršujejo točno in solidno

po zmernih cenah

Dne 24. avgusta se preseli v isto ulico št. 27 blizu hotela Moncenisio